

INSTRUCȚIUNI PENTRU MANAGEMENTUL RISCULUI ASOCIAT "POLUARE DE APE CU IMPACT MAJOR TRANSFRONTALIER"

1. AGENȚI POLUATORI

Poluarea apelor este un proces de alterare a calității fizice, chimice sau biologice ale acestora, produsă de o activitate umană, în urma căreia apele devin improprie pentru folosință. Se poate spune că o apă poate fi poluată nu numai atunci când ea este colorată sau rău determinată, de trei mari grupe de agenți de poluare: biologici, chimici și fizici.

Agenții biologici (poluarea cu nutrienți; poluarea organică) sunt reprezentați de microorganismele și materiile organice fermentescibile provenite din marile crescătorii de animale, din industriile alimentare, abatoare, apele menajere etc. Puternica contaminarea bacteriologică a apei poate determina răspândirea unor afecțiuni așa cum sunt colibacilozele sau hepatitele virale.

Poluarea chimică rezultă din deversarea în ape a unor compuși chimici de tipul: nitrați, fosfați și alte substanțe folosite în agricultură; a unor reziduuri și deșeuri provenite din industria metalurgică, chimică, lemnului, celulozei, topitorii etc.

Excesul de îngrășăminte cu azot din sol poate face ca o parte din nitrații și nitriții din sol să fie antrenați și să treacă în apa freatică în cantități destul de importante. Consumul de apă cu concentrație mare de nitrați poate declanșa la copii boala "albastră a copiilor" cunoscută sub termenul științific de methemoglobinemie. Prezența în apele uzate în cantități mari a fosfaților, determină contaminarea râurilor și lacurilor care pot suferi procesul de eutrofizare sau de "înflorire" respectiv de epuizare a conținutului de oxigen din apă, prin moarte și descompunerea mirositoare, sau atunci când pe ea plutește petrolul, ci și atunci când deși aparent bună, conține fie și într-o cantitate redusă, substanțe toxice. Poluarea apelor este masivă a întregului zooplancton.

Agenții fizici de poluare a apelor sunt reprezentați de deșeuri și reziduuri minerale, insolubile rezultate din exploatarea carierelor sau minelor. Tot în această categorie intră și poluarea termică a apei, folosită ca agent de răcire în diverse procese tehnologice din centralele electrice sau industria chimică. Ridicarea bruscă a temperaturii apei prin deversarea unor astfel de ape reziduale, determină distrugerea multor specii vegetale și animale din zona respectivă și scăderea conținutului de oxigen dizolvat în apă, fiind accelerate fenomenele de descompunere bacteriană.

2. EFECTELE POLUĂRII APELOR

Consecințele poluării apelor se resimt nu numai la nivelul apelor curgătoare în care are loc deversarea agenților poluanți, ci și la sute de mii de km de locul producerii scurgerilor, deoarece apele râurilor, fluviilor pot infesta suprafețe întinse, ajungând în final

la nivelul mărilor și oceanelor. Apele poluate se infiltrează în pământ până la pânzele freatice și contaminatează sursele de apă potabilă.

Contaminarea apelor de suprafață cu ape uzate are următoarele efecte:

- modificarea calităților fizice prin schimbarea culorii, temperaturii, conductibilității electrice, radioactivității, prin formarea de depuneri de fund, de spumă sau de pelicule plutitoare;

- modificarea calităților organoleptice;

- modificarea calităților chimice prin schimbarea Ph-ului, durtății, reducerea cantității de oxigen datorată substanțelor organice aduse de apele uzate, creșterea conținutului de substanțe toxice;

- distrugerea florei, faunei și dezvoltarea cu precădere a unor anumite bacterii printre care se pot găsi numeroși agenți patogeni.

În cazul apelor marine, efectele poluării se resimt nu numai la nivelul faunei și florei ci și asupra plajelor. Solurile infiltrate cu ape reziduale pot înregistra o serie de efecte nedorite de tipul: colmatarea porilor, degajarea de mirosuri nespecifice, creșterea acidității sau alcalinității, înmăștinarea lor sau infectarea cu virusuri sau bacterii.

Toate apele uzate au influențe deosebit de nefaste asupra tuturor activităților umane din industrie (corodarea instalațiilor, colmatarea filtrelor, devine practic imposibilă dedurizarea apei etc.), din agricultură și creșterea animalelor (provoacă moartea animalelor, influențează negativ capacitatea de reproducere, sterilizează solul care devine impracticabil pentru agricultură etc.) și are o influență nocivă asupra stării sanitare și igienice a populației de oameni de pe întreaga planetă.

3. POLUAREA DE APE CU IMPACT TRANSFRONTALIER

Poluarea se poate manifesta și în afara frontierelor naționale, influențând populația, fauna și flora altor state, care administrează în comun cursul de apă sau cursurile de apă continua din România pe teritoriul lor.

Pe teritoriul României se află și cursurile superioare și mijlocii a numeroase râuri care traversează frontiera de stat, iar râuri precum Tisa, Prut și Dunărea formează o bună parte a frontierelor României.

Gospodărirea apelor în țara noastră trebuie asociată și cu aspectele internaționale, cu atât mai mult cu cât procesul de aderare a României la Uniunea Europeană determină o foarte bună cooperare la toate nivelele.

Cooperarea internațională a României în domeniul gospodării apelor se derulează pe mai multe planuri: bilateral - cu țările vecine regional - cooperarea în bazinul hidrografic al Fluviului Dunărea și al Mării Negre; european și mondial.

România are **acorduri bilaterale** încheiate cu: UA, MD, BG, RS, HU Acordurile bilaterale au la Bază Convențiile internaționale:

- Convenția privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunărea (Sofia 1994);

- Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării (București 1992);

- Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor Internaționale (Helsinki 1992);

Cooperarea bilaterală **România - Republica Moldova**

-*Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării, semnat la Chișinău la 28 iunie 2010.*

Colaborarea bilaterală **România - Ucraina**

- *Acordul între Guvernul României și Guvernul Ucrainei privind cooperarea în domeniul gospodăririi apelor de frontieră, semnat la 30 septembrie 1997 la Galați.*

Colaborarea bilaterală **România - Ungaria**

- *Acordul între Guvernul României și Guvernul Ungariei privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor de frontieră, semnat la Budapesta la 15 mai 2003.*

Colaborarea bilaterală **România - Serbia**

- *Acordul între R.P. Română și R.P.F. Iugoslavia privind problemele hidrotehnice de pe sistemele hidrotehnice și cursurile de apă de pe frontieră sau întretăiate de frontiera de stat, semnat la București la 7 aprilie 1955. Acest acord este în curs de actualizare.*

Colaborarea bilaterală **România - Bulgaria**

- *Acordul între Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor din România și Ministerul Mediului și Apelor din Bulgaria privind cooperarea în domeniul gospodăririi apelor, semnat la București la 12 noiembrie 2004.*

Acordurile dintre România cu Ungaria, Bulgaria și Republica Moldova sunt în conformitate cu cerințele Directivei Cadru Apă, fiind încheiate după publicarea directivei în documentele oficiale ale Uniunii Europene.

Pe lângă atingerea obiectivelor de mediu prevăzute de Directiva Cadru Apă, acordurile bilaterale cuprind aspecte importante referitoare la:

- schimbul de informații și date pentru managementul integrat al resurselor de apă;
- gestionarea resurselor de apă în perioade de inundații și secetă;
- dezvoltarea proiectelor bilaterale care sunt puse în aplicare în mod egal de către țările partenere;
- dezvoltarea și exploatarea coordonată a infrastructurii de apă, atât pentru asigurarea resurselor de apă, cât și pentru protecția împotriva inundațiilor.

În cazul în care legislația națională a celor două țări nu este în concordanță, se vor aplica principiile Uniunii Europene sau ale Convenției privind Protecția Fluviului Dunărea.

Pentru asigurarea cooperării, au fost înființate comisii mixte bilaterale, iar activitățile bilaterale se desfășoară în cadrul grupelor de lucru, susținute de către experți.

Cooperarea regională

Cooperarea în bazinul Dunării și al Mării Negre

- Cooperarea în bazinul hidrografic al Dunării are loc în baza Convenției privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunărea (semnată la Sofia 1994 și ratificată de România prin Legea nr. 14/1995)

În baza convenției, părțile contractante sunt chemate să depună eforturi pentru realizarea următoarelor obiective:

- gospodărirea durabilă și echitabilă a apelor, incluzând conservarea și utilizarea rațională a apelor de suprafață și a celor subterane din bazinul hidrografic al fluviului Dunărea;

- îmbunătățirea calității apei fluviului Dunărea și a apelor din bazinul său hidrografic pentru asigurarea unei utilizări durabile a resurselor de apă, precum și pentru conservarea și reconstrucția ecosistemelor;

- controlul pericolelor provocate de accidente cu substanțe periculoase, de inundații și de îngheț pe fluviul Dunărea;

- reducerea încărcărilor poluante ale Mării Negre din surse situate în bazinul Dunării.

Cooperarea în bazinul hidrografic al Dunării

În baza Convenției a fost creată Comisia Internațională pentru Protecția Fluviului Dunărea (ICPDR) formată din reprezentanții țărilor riverane, comisie ce asigură cooperarea în probleme fundamentale de gospodărire a apelor și ia toate măsurile legale, administrative și tehnice adecvate pentru a menține și a îmbunătăți starea actuală a calității apei fluviului Dunărea.

- ICPDR cuprinde 15 Părți Contractante (14 țări și Comisia Europeană) care s-au angajat să pună în aplicare prevederile Convenției.

- Grupurile tehnice de experți formează “coloana vertebrală” a funcționării și succesul ICPDR. Aceste grupuri sunt formate din experții naționali ai Părților Contractante și reprezentanți ai altor organizații (observatori).

- 7 grupuri de experți se ocupă de diferite problematice - de la măsuri de reducere a poluării, la programe de acțiune pentru protecția durabilă împotriva inundațiilor.

- ICPDR cuprinde 15 Părți Contractante: 14 țări și Comisia Europeană (Germania, Cehia, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Slovenia, Serbia, România, Bulgaria, Muntenegru, Bosnia Herțegovina, Ucraina, Moldova).

Din anul 2000, ICPDR este organismul de coordonare pentru punerea în aplicare a Directivei Cadru Apa în Districtul Hidrografic al Fluviului Dunărea.

- Planul de Management al Districtul Hidrografic al Dunării a fost finalizat în decembrie 2009 și se concentrează pe problemele semnificative de gospodărire a apelor care pot afecta apele de suprafață ca și apele subterane transfrontaliere în mod direct sau indirect.

- Planul de Management indică starea apelor în Districtul Dunării, viziunile și obiectivele de management pentru fiecare problemă importantă de gospodărire a apelor, precum și măsurile necesare în vederea atingerii stării bune.

Problemele semnificative de gospodărire a apelor în Districtul Hidrografic Internațional al Dunării:

- Poluarea cu nutrienți - Eliminarea amenințării fenomenului de eutrofizare;
- Poluarea cu substanțe periculoase - Reducerea/eliminarea emisiilor, evacuărilor de substanțe periculoase;

- Alterările hidromorfologice - Ecosisteme acvatice, habitat pentru toate speciile native;

- Poluarea organică - Emisii zero de ape uzate neepurate.

Strategia Dunării

La inițiativa Austriei și României în parteneriat cu statele riverane, a fost realizată “Strategia de dezvoltare regională europeană a Dunării”.

Axe prioritare:

- conectivitatea (transport intermodal, cultură și turism, rețele de energie);
- protecția mediului (managementul resurselor de apă, protecția biodiversității și managementul riscurilor);

- creșterea prosperității regiunii Dunării (educație, cercetare, competitivitate);

- îmbunătățirea sistemului de guvernare (capacitate instituțională și securitate internă).

România are un rol activ în coordonarea unor domenii prioritare:

- îmbunătățirea mobilității și a intermodalității - căi navigabile (cu Austria);
- promovarea culturii și turismului (cu Bulgaria);
- gestionarea riscului de mediu (cu Ungaria).

Cooperarea în bazinul Mării Negre

Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării (semnată la București în anul 1992):

- Activitatea se desfășoară în cadrul Comisiei pentru Protecția Mării Negre împotriva Poluării și se referă în principal la implementarea Planului Strategic de Acțiune pentru Reabilitarea și Protecția Mării Negre ale cărui obiective sunt:

- implementarea măsurilor pentru prevenirea poluării mediului marin;
- cooperarea internațională pentru combaterea poluării în situații de urgență;
- prevenirea, reducerea și controlul poluărilor rezultate din surse terestre, transportul substanțelor periculoase;
- cooperarea în domeniul cercetării științifice și elaborarea programelor comune de monitoring.

- În cadrul acestei Convenții, România acționează pentru implementarea Directivei Cadru Apă 2000/60 pentru apele costiere ca parte a Planului de Management al Apelor pentru Districtul Hidrografic al Dunării, precum și pentru implementarea Directivei Cadru Strategia pentru Mediul Marin.

Cooperarea europeană

România participă activ la activitățile Comisiei Economice a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa (UNECE).

Obiectivele UNECE în domeniu sunt:

- protecția mediului și a sănătății umane;
- promovarea dezvoltării durabile în țările membre.

România a ratificat Protocolul Apa și Sănătatea încă din anul 2000 prin adoptarea sa în legislația internă și a urmărit să fie parte activă în acțiunile desfășurate în cadrul Protocolului, alături de alte 34 de state semnatare sau părți la Protocol.

Scopul protocolului: protejarea sănătății cetățenilor prin gospodărirea adecvată a apei, inclusiv a ecosistemelor acvatice și prin prevenirea, controlul și reducerea bolilor asociate apei.

Cooperarea mondială

În cadrul colaborării la nivel mondial în domeniul apelor se specifică cooperarea în cadrul Programului Hidrologic Internațional al UNESCO, Programul Hidrologic Operațional al Organizației Meteorologice Mondiale, Rețeaua Internațională a Organismelor de Bazin (RIOB), Comisia Internațională a Marilor Baraje (ICOLD).

Dezvoltarea oportunităților de cooperare în domeniul gospodării apei și îmbunătățirea înțelegerii provocărilor și beneficiilor din acest sector contribuie la consolidarea respectului reciproc, înțelegerii și încrederii între țări și la promovarea păcii, securității, creșterii economice, precum și la asigurarea dezvoltării durabile.

4. CADRUL GENERAL DE REFERINȚĂ AL INSTRUCȚIUNII

Directiva Cadru în domeniul Apei (DCA) a fost adoptată de către Parlamentul European la data de 23 Octombrie 2000 și a fost pusă în aplicare începând cu data de 22 Decembrie 2000, când a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Obiectivul central al Directivei Cadru în domeniul Apei este acela de a obține o „stare bună” pentru toate corpurile de apă, atât pentru cele de suprafață cât și pentru cele subterane, cu excepția corpurilor puternic modificate și artificiale, pentru care se definește „potențialul ecologic bun”.

Directiva Cadru în domeniul apei fundamentează o nouă strategie și politică în domeniul gospodării apelor, urmărind noi elemente:

- elaborarea planurilor de management pe bazine hidrografice;

- prevenirea deteriorării stării tuturor corpurilor de apă de suprafață și subterane;
- definirea unei „stări bune a apelor”, reprezentând obiectivul DCA ce trebuie realizat până în 2015;
- definirea „condițiilor de referință” pentru apele de suprafață;
- definirea unor noi categorii de ape - „corpuri de apă puternic modificate”;
- stabilirea unei rețele de monitoring care să asigure o imagine de ansamblu și de detaliu a stării apelor, precum și stabilirea programelor de monitoring de supraveghere, operațional și de investigare în conformitate cu noul concept de monitoring integrat al apelor ce are la bază principiile abordării ecosistemice;
- definirea a 5 clase de calitate a apelor ținând seama în primul rând de elementele biologice;
- stabilirea unui registru al zonelor protejate localizate la nivelul bazinului hidrografic;
- stabilirea obiectivelor de mediu;
- realizarea analizei economice asupra utilizării apei luând în considerare principiul recuperării costurilor aferente activităților specifice de gospodărirea apelor și serviciilor de apă;
- luarea unor măsuri de reducere progresivă a poluării apei cu substanțe prioritare care prezintă un important factor de risc pentru mediul acvatic și oprirea treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor substanțelor prioritare periculoase; referitor la prevenirea și controlul poluării, politica în domeniul apei trebuie să se bazeze pe o abordare combinată, folosind controlul poluării la sursă prin stabilirea valorilor limită ale emisiilor, precum și standardele de calitate a mediului;
- conceptul de reabilitare al resurselor de apă.

Planul de management al bazinului hidrografic reprezintă instrumentul pentru implementarea Directivei Cadru Apă reglementat prin Articolul 13 și Anexa VII și are drept scop gospodărirea echilibrată a resurselor de apă precum și protecția ecosistemelor acvatice, având ca obiectiv principal atingerea unei „stări bune” a apelor de suprafață și subterane.

Conform Art. 13 al Directivei Cadru Apă, statele membre trebuie să realizeze un plan de management pentru fiecare district hidrografic, iar dacă sunt localizate într-un district internațional, trebuie să asigure coordonarea pentru producerea unui singur plan de management. România, fiind localizată în bazinul Dunării, contribuie la elaborarea **Planului de Management al Districtului Hidrografic al Dunării**. În acest scop statele semnatare ale Convenției Internaționale pentru Protecția Fluviului Dunărea au stabilit că Planul de Management al Districtului Hidrografic al Dunării să fie format din trei părți:

Partea A:

- Planul general ce cuprinde problemele de importanță bazinală cu efecte transfrontaliere și se referă la:
  - cursurile principale ale râurilor care au bazine hidrografice > 4000 km²;
  - lacurile cu suprafețe > 100 km²;
  - acvifere transfrontaliere cu suprafață > 4000 km²;
  - Dunărea, Delta și apele costiere.

Partea B:

- Planurile naționale de management ale țărilor dunărene.
- Planurile sub-bazinelor coordonate la nivel internațional (Tisa, Sava, Prut, Delta Dunării).

Partea C:

- Planurile de management la nivel de subbazine naționale (în cazul României -11). Cele 11 Planuri de Management bazinale (Someș - Tisa, Crișuri, Mureș, Banat, Jiu, Olt, Argeș-Vedea, Ialomița- Buzău, Siret, Prut, Dobrogea Litoral), au fost avizate de către

Comitetele de Bazin. În concordanță cu cerințele Directivei Cadru Apă, în 22 decembrie 2009 și Planul Național de Management.

Planul Național de Management aferent porțiunii naționale a bazinului hidrografic internațional al fluviului Dunărea, sinteza a Planurilor de Management la nivel de bazine/spații hidrografice, a urmat procedura de evaluare strategică de mediu (SEA), în concordanță cu cerințele Directivei 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (transpusă prin H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe), în vederea aprobării prin Hotărâre de Guvern. Instituțiile responsabile pentru punerea în aplicare a planului sunt Ministerul Mediului și Ministerul Apelor și Pădurilor prin Administrația Națională "Apele Române".

La nivelul administrațiilor bazinale de apă, pe lângă problemele specifice managementului surselor de apă prevăzute în Planul de Management al bazinului hidrografic, se întocmesc **Planurile de apărare împotriva inundațiilor, ghețurilor, secetei hidrologice, accidentelor la construcții hidrotehnice și poluărilor accidentale.**

Comitetele Județene pentru Situații de Urgență întocmesc și ele **Planurile de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase, accidentelor la construcții hidrotehnice și poluărilor accidentale.**

De asemenea, orice folosință potențial poluatoare sau la care se pot produce evenimente ce pot conduce la poluarea accidentală a resurselor de apă, elaborează **Planul de prevenire și combatere a poluărilor accidentale.** Un exemplar al planului semnat de conducătorul unității se va transmite la sistemul de gospodărire a apelor pe raza căruia se află unitatea.

Riscul "*poluare de ape cu impact major transfrontalier*" este un risc asociat al riscului "*poluare de ape*" pentru managementul căruia, în conformitate cu Anexa nr. 1 din HG nr 557/2016 privind managementul tipurilor de risc, este desemnat ca autoritate responsabilă cu rol principal Ministerul Apelor și Pădurilor, iar ca autoritate responsabilă cu rol secundar sunt desemnate Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Transporturilor.

Alte autorități implicate în managementul acestui risc asociat sunt: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Autoritățile administrației publice locale, alte organizații și structuri conform domeniilor de competență, operatorii economici/titularii de autorizație.

Entitățile Ministerului Transporturilor implicate în gestionarea riscului execută alături de alte instituții, acțiuni de **prevenire, răspuns și refacere/reabilitare** ce țin de bazinul hidrografic al Dunării. Acestea sunt: ANR (fara refacere/reabilitare), RA AFDJ, CN APDM, CN APDF, CN ACN, ARSVOM (fara refacere/reabilitare).

a) Măsuri de prevenire

Pentru schimbarea situației precare a apelor din România s-au adoptat o serie de măsuri la nivel național, local și agent economic pentru prevenirea și controlul poluării apelor prin:

- realizarea de stații de epurare la agenții economici nedotați;
- înăsprirea penalizărilor financiare aplicate celor care poluează mediul ambiant;

- actualizarea și extinderea indicatorilor din standardele privind calitatea afluenților pentru îmbunătățirea calității receptorilor;
- reactualizarea și punerea în funcțiune a instalațiilor de epurare în conformitate cu obiectivele de producție;
- intensificarea controlului eficient al noilor unități industriale, a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii și a depozitelor de deșeuri de orice fel;
- limitarea prin folosirea rațională și riguros planificată a îngrășămintelor și pesticidelor;
- controlul evacuărilor de ape reziduale industriale, inclusiv a exploatării instalațiilor și tehnologiilor de epurare și intensificarea recirculării lor;
- stabilirea și introducerea de reglementări privind diminuarea poluării termice a resurselor de apă;
- tratarea apelor uzate pentru a putea fi întrebuințate în industrie, agricultură, acvacultură, agrement;
- refacerea rețelelor de colectare a apelor uzate din orașe și de pe platforme industriale;
- studierea și eliminarea cauzelor care determină poluarea cu substanțe petroliere a solului, subsolului și a apelor;
- supravegherea strictă a producției, transportului și folosirii îngrășămintelor și pesticidelor;
- aplicarea programelor de organizare și echipare a teritoriului, în scopul prevenirii degradării, eroziunii sau colmatării terenurilor sau a altor efecte distructive a apelor.

Pe lângă aceste măsuri tehnico-structurale instituțiile statului implicate în aplicarea măsurilor de prevenire sunt: Ministerul Mediului, Ministerul Apelor și Pădurilor, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, autoritățile administrației publice locale, operatorii economici/titularii de autorizație producători de substanțe posibil poluatoare de ape și Ministerul Transporturilor.

Ministerul Transporturilor aduce la cunoștința operatorilor de transport naval măsurile de prevenire a poluării în acvatoriile porturilor, precum și măsurile ce se impun în caz de poluare accidentală de la nave.

- prin C.N. APDM S.A. Galați și CN APDF - asigură prevenirea poluării în acvatoriile porturilor administrate, prin implementarea planului de gestionare a deșeurilor generate de nave și dotarea cu echipamente și materiale de intervenție la poluări accidentale.

Planul de gestionare a deșeurilor generate de nave, acesta este reglementat prin Ordonanța nr. 20/2012 privind instalațiile portuare de preluare a deșeurilor generate de nave și a reziduurilor mărfii, având drept scop diminuarea deșeurilor generate de nave și a reziduurilor mărfii în apele naționale navigabile, în special a descărcărilor ilegale de la navele care utilizează porturile românești, prin îmbunătățirea disponibilității și utilizării instalațiilor portuare de preluare a deșeurilor generate de nave și a reziduurilor mărfii, în vederea îmbunătățirii protecției mediului marin. Dotarea cu echipamente și materiale de intervenție la poluări accidentale, este reglementată prin Hotărârea nr. 518 din 24 august 1998 privind înființarea C.N. APDM S.A. Galați.

- prin RA AFDJ - previne sau limitează poluările pe Dunăre la vărsarea în mare provenite de la navele proprii, prin dotarea cu baraje antipoluare, instruiri specifice

diferitelor situații de poluare accidentală și efectuarea exercițiilor de simulare specifice de instalare a barajelor antipoluare;

- prin ANR monitorizează măsurile dispuse de căpităniile porturilor pentru prevenirea și combaterea poluărilor accidentale pe Dunăre de la nave;

- prin C.N. ACN S.A. - asigură prevenirea poluării cu hidrocarburi sau cu alte produse periculoase transportate de nave pe traseul canalelor navigabile și pe malurile acestora, în acvatoriile porturilor proprii - cu produse petroliere și reziduurile mărfii, în timpul operării navelor ori în cazul bunckerărilor.

Acțiunile entităților MT sunt parte a acțiunilor stabilite la nivelul județelor riverane Dunării precum și a altor planuri privind cooperarea bilaterală sau regională referitoare la bazinul hidrografic al Dunării.

b) Măsuri de răspuns

Potrivit prevederilor **Art.6 alin.(1) lit. c din HG nr.557/2016 privind managementul tipurilor de risc**, acțiunile de răspuns reprezintă ansamblul acțiunilor desfășurate de autoritățile responsabile pentru planificarea, organizarea, coordonarea și conducerea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pentru limitarea și înlăturarea efectelor negative ale situației de urgență. Răspunsul se concretizează pe scurt în **coordonarea operațională** a forțelor de intervenție și în **executarea misiunilor de sprijin**.

Coordonarea operațională a acțiunilor de intervenție pentru managementul riscului "poluări de ape cu impact transfrontalier" este asigurată de către Ministerul Afacerilor Interne prin comandantul acțiunii și comandantii intervențiilor la fața locului, desemnați de Ministerul Mediului, prin Agenția Națională de Protecție a Mediului, de Ministerul Apelor și Pădurilor prin Administrația Națională "Apele Române" și Ministerul Transporturilor prin entitățile din domeniul asigurării transportului naval.

Coordonarea Intervenției pe timpul poluării de ape cu impact transfrontalier se impune cu prioritate pentru salvarea vieții persoanelor, bunurilor acestora precum și pentru asigurarea continuității activității socio-economice.

În situația în care poluarea se manifestă în sectorul maritim, respectiv la granița româno-ucraineană sau româno-bulgară, atunci se aplică prevederile HG 1016/2010, ale HG 893/2006 și ale Planului pentru adăpostirea navelor care au nevoie de asistență și acordarea unui loc de refugiu-2016.

Acțiunea de intervenție vizează următoarele aspecte:

- anunțarea structurilor cu atribuții prestabilite pentru combaterea poluării, în vederea trecerii imediate la măsurile și acțiunile necesare eliminării cauzelor poluării și pentru diminuarea efectelor acesteia locale sau din zonă;

- anunțarea imediată a sistemului de gospodărire a apelor și informarea periodică asupra acțiunilor executate sau în curs de executare;

- solicitarea, în raport de consecințele poluării a sprijinului structurilor cu atribuții în domeniu;

- limitarea și reducerea ariei de răspândire a substanțelor poluante;

- colectarea, transportul și depozitarea intermediară în condiții de securitate pentru mediu, în vederea respectării, sau după caz, a neutralizării sau distrugerii substanțelor poluante.

Forțele de intervenție implicate în managementul riscului "poluări de ape cu impact transfrontalier" acționează în conformitate cu prevederile

acordurilor/protocoalelor/înțelegerilor bilaterale și regionale încheiate de autoritățile statului cu alte state.

Ministerul Transporturilor asigură cu entitățile din subordine/sub autoritate, intervenția pentru protejarea acvatoriilor porturilor de pe Dunăre posibil a fi afectate de poluările accidentale, precum și împiedicării, în limita posibilităților, a extinderii zonei de poluare în apele mării.

- ANR coordonează și dispune măsuri ce se impun, în concordanță cu comandantul intervenției, pentru combaterea poluărilor accidentale pe Dunăre de la nave (conform Ordonanței nr. 20/2012 Art. 2 (1) a) Autoritatea Navală Română - autoritate de stat în domeniul siguranței navigației, organ tehnic de specialitate din subordinea Ministerului Transporturilor căruia i-au fost delegate competențe privind coordonarea activităților de prevenire și răspuns la poluare);

- C.N. APDM S.A. Galați, CN APDF asigură intervenția prin măsuri specifice cu mijloace proprii din dotare, în limita posibilităților, în vederea limitării extinderii poluării și depoluării în acvatoriile porturilor administrate, în urma comenzii poluatorului sau a hotărârii/ordinului instituțiilor cu atribuții; *(Obligativitatea companiei este de a asigura doar asistență pentru prevenirea poluării la operarea navelor cu produse petroliere, fapt ce a determinat echiparea navelor cu echipamente și materiale de intervenție la poluare accidentală, în baza principiului „poluatorul plătește” proprietarul navei ce a produs poluarea face comandă în vederea intervenției, sau o hotărâre/ordin la nivel local/județean/național de intervenție din partea instituțiilor cu atribuții de coordonare și investigare, în situația în care poluatorul nu a fost identificat, în vederea respectării principiului de bază).*

- RA AFDJ participă la limitarea extinderii poluării de la navele proprii în zonele în care își desfășoară activitatea, prin instalarea de baraje absorbante plutitoare și alte măsuri specifice;

c) Măsuri de refacere/reabilitare

Măsurile de refacere/reabilitare cuprind ”investigarea/evaluarea post-eveniment” și ”restabilirea stării de normalitate”.

Investigarea /evaluarea post-eveniment reprezintă ansamblul acțiunilor desfășurate de autoritățile responsabile pentru stabilirea și cuantificarea efectelor, cauzelor și circumstanțelor care au determinat producerea situației de urgență sau evenimente asociate acesteia.

Restabilirea stării de normalitate constă din ansamblul măsurilor de readucere în parametrii de funcționare, reparare, recondiționare, a obiectivelor și instalațiilor afectate în scopul reluării activităților sociale și economice cotidiene.

Investigarea evaluarea post-eveniment se execută de către: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului prin Garda de Mediu, Ministerul Apelor și Pădurilor prin Administrația Națională ”Apele Române”, Ministerul Sănătății, Ministerul Public, Organele administrației publice locale și Ministerul Transporturilor.

Ministerul Transporturilor prin căpităniile de port, participă la investigarea cauzelor și circumstanțelor producerii poluării apelor Dunării cu impact transfrontalier și stabilește măsuri de revenire la normal pentru entitățile proprii.

Cu excepția Ministerului Public, comisia de investigare este o comisie mixtă în componența căreia intră reprezentanți ai Gărzii de Mediu, Apele Române, operatorul economic/de transport, al căpităniei (dacă poluarea este semnalată în zona portului), al ISU local, al Consiliului Județean în zona căruia s-a produs poluarea.

Restabilirea stării de normalitate se face prin aplicarea măsurilor specifice de către următoarele instituții: Ministerul Mediului, Ministerul Apelor și Pădurilor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Sănătății, organele administrației publice locale, operatorii economici/titularii de autorizație și Ministerul Transporturilor.

Ministerul Transporturilor participă la înlăturarea urmărilor poluării de ape cu impact transfrontalier prin intermediul forțelor și mijloacelor aparținând companiilor de administrare a porturilor dunărene și a companiilor de administrare a căii fluviale. Monitorizează măsurile stabilite de acestea pentru înlăturarea consecințelor poluării de la navele proprii din dotare (dacă acestea au fost cauza producerii poluării).

5. CONDUCEREA ȘI COORDONAREA ACTIVITĂȚILOR

Conducerea și coordonarea entităților ministerului implicate în gestionarea riscului "poluări de ape cu impact transfrontalier" se asigură în conformitate cu prevederile Anexei nr. 1 din HG nr. 557/2016.

În acțiunile de intervenție în comun cu alte structuri, conducerea intervenției este asigurată de șeful structurii de intervenție al entității/MT (ANR, RA AFDJ, CN APDM, CN APDF), iar coordonarea intervenției se face de către conducătorul acțiunii/MAI prin comandantul intervenției.

6. LOGISTICA ACTIVITĂȚILOR

Dotările cu mijloace tehnice sunt cele din înzestrarea entităților, cele prevăzute a fi asigurate conform planului de achiziții, precum și cele menționate în subcontractele de închiriere.

7. DISPOZIȚII FINALE

Prezentele instrucțiuni vor fi puse în aplicare de entităților responsabile, după aprobare și difuzare. Un exemplar va fi înaintat Ministerului Apelor și Pădurilor, autoritate responsabilă cu rol principal în gestionarea riscului asociat "poluări de ape cu impact transfrontalier".

8. LEGĂTURI UTILE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

STRUCTURA	TELEFON	ADRESA E-MAIL
Departamentul pentru Situații de Urgență	021 312 2547 021 313 7155 fax	dsu@mai.gov.ro
Centrul Național de Conducere Integrată -CNCI Direcția Generală Management Operațional	021 264 8614 021 303 7080 int: 10240, 10982, 10976 IC 12204/12205 021 264 8708 fax 021 206 0934 fax 0755 087 252	cnci.dgmo@mai.gov.ro spoi.do.dgmo@mai.gov.ro
Dispecerat	021 369 8769 021 369 8771 fax 021 303 7080 int: 23730, 23713 021 369 8780 fax IC 21112 / 21126	cnci.ciolpani@igsu.ro
Centrul Național de Coordonare și Conducere a Intervenției CNCCI Ciolpani	021 208 6150 021 242 0377 021 242 0990 fax IC 13673 / 13674 0746 269 322	igsu@mai.gov.ro
Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	021 335 3339 021 208 2525 021 336 5425 fax	centrul.operational@politiaromana.igpr@politiaromana.ro
Inspectoratul General al Poliției Române	021 319 8058 Dispecer 021 409 6131 IC 16028 / 16026 021 409 6534 fax 021 319 8041	jandarmerie@mai.gov.ro
Inspectoratul General al Jandarmeriei Române	021 316 1497 021 408 7424 fax 021 312 1189 fax	igpf@mai.gov.ro cnc.pfr@igpf.ro
Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	021 310 4399 021 311 3909 fax 0755 090 110	igav@mai.gov.ro
Inspectoratul General de Aviație al MAI Dispecerat	021 202 5106 021 202 5140 021 202 5426 021 202 5177 fax COSU: 021 202 54 01	secretariat.aparare@economie.gov. sop.cmopsu@economie.gov.ro press@economie.gov.ro
Ministerul Economiei	0372 111 506 0372 111 337 fax COSU: 0372 111 421 COSU: 0749 129 854	info@mdrap.ro presa@mdrap.ro cosu@mdrap.ro
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	021 307 2531 tel/fax 021 312 4916 021 307 2591 021 307 2690	relatii publice@ms.ro
Ministerul Sănătății		

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

STRUCTURA	TELEFON	ADRESA E-MAIL
Ministerul Mediului Situatii de urgență, PSI	021 408 9605 021 408 9615 fax 021 408 9601 0741 037 656	relatii.public@mmediu.ro
Ministerul Apărării Naționale	021 410 4040 tel/fax 021 402 3400 021 319 6022	drp@mapn.ro presamapn@mapn.ro
Ministerul Afacerilor Interne	021 303 7080 021 264 8677 021 264 8677 fax	petitii@mai.gov.ro
Ministerul Apelor și Pădurilor Dispecerat	021 316 3382 021 319 4609 021 408 9527 021 408 9536 021 316 0282	solicitari544@map.gov.ro presa@map.gov.ro
Ministerul Cercetării și Inovării	021 303 4198 021 303 4199 Tel. centrală: 021 319 2326 021 319 2327 021 319 2328	contact@research.gov.ro office@research.gov.ro
Ministerul Educației Naționale	Fax: 021 312 4719 Tel: 021 405 6223	cabinet@edu.gov.ro